

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Beathe Sandvik Meland

Arkiv: 041

Arkivsaksnr.: 22/2629

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

ÅPENHETSBAROMETERET

Forslag til vedtak:

Formannskapet ber kommunedirektøren ha større fokus på Åpenhetsbarometeret, med mål om høyere score.

Formannskapet ber om at de tiltak som foreslått i tabellen i saksfremlegget iverksettes.

Vedlegg, ikke vedlagt:

Hele rapporten:

- https://presse.no/wp-content/uploads/2022/09/Kommuneindeks_2022-7.pdf
- [Underlagstall og resultater 2022](#)

Saksopplysninger:

Pressens offentlighetsutvalg og Kommunal Rapport har laget et åpenhetsbarometer som måler i hvilken grad kommunene gir tilgang til politiske dokumenter, og sikrer at journalister og folk generelt får innsyn i forvaltningen og de politiske beslutningene.

Informasjon om samfunnsspørsmål generelt og forvaltningens virksomhet spesielt, er en forutsetning for en informert samfunnsdebatt. Det er i samfunnets interesse at offentlighetsprinsippene etterleves best mulig.

Pressens offentlighetsutvalg og Kommunal Rapport har i åpenhetsbarometeret forsøk å måle hvor åpne norske kommuner er.

Åpenhetsbarometeret kan ikke fortelle hele sannheten om hvor åpen den enkelte kommune er, men bringer frem viktig informasjon om åpenhet i norske kommuner.

Kommunene i Møre og Romsdal ligger på topp på åpenhetsbarometeret, mens det er kommunene i Nordland som i snitt ligger nederst på barometeret. Totalt sett ligger Trøndelag midt på skalaen i forhold til åpenhet ifølge barometeret.

Rapporten poengterer at de trønderske kommunene fortjener honnør for at hele 32 av 38 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter, og at 31 av 38 kommuner har kontaktinformasjon til politikerne ute på nett. Mindre bra er det at bare 16 av 38 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst, at 11 av 38 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder

og at 32 av 66 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager. Åpenheten hos fylkeskommunene er ikke målt i barometeret.

Det er Rindal som gjør det best blant de trønderske kommunene og ligger på en 15. plass nasjonalt. Steinkjer og Grong gjør det også bra med en delt 30 plass nasjonalt.

Rapporten poengterer at Rindal har det meste på stell i denne undersøkelsen, med gode postlister, raske svar på innsynskravene og god håndtering av politiske dokumenter og informasjon. Men at Rindal i denne sammenheng har uflaks ved at de ikke har kommunale foretak, og at derfor ikke har fått mulighet for å få poeng på kategoriene som omhandler disse.

Kilder og metode

Åpenhetsbarometeret 2021 er basert på en vurdering med tre ulike innfallsvinkler:

Undersøkelser, hjemmesidesjekk og postlistesjekk foretatt av Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalg, spørsmål besvart av kommunene selv og innsynskrav.

Det er bedt om innsyn i kronebeløpet for ordførers og varaordførers godtgjørelse, rådmannens arbeidsavtale i alle kommuner, samt krevd innsyn etter § 9 i

Undersøkelsen er gjennomført sommeren og høsten 2021.

Mer utfyllende beskrivelse av metode i rapporten https://presse.no/wp-content/uploads/2021/09/aabar21_rapport_2021-09-30.pdf

Undersøkelsen består av **23 måleparametere**. **341** av 356 kommuner har svart på undersøkelsen. Det gir en svarprosent på over 95.

Dette måles:

- ◆ Respons på krav om innsyn i **kommunedirektørens arbeidsavtale** og godtgjørelsen til ordfører og varaordfører.
- ◆ **Søkefunksjoner** på kommunens postliste.
- ◆ Om kommunen legger ut **klikkbare fulltekstdokumenter** på postlisten.
- ◆ Har nettsiden **kontaktinformasjon** til politikerne?
- ◆ Har kommunen **byggesaks-systemet** på nett?
- ◆ Gir kommunens nettsider **informasjon om innsynsretten** etter offentlighetsloven?
- ◆ Er **politikernes saksdokumenter** tilgjengelige i fulltekst på nettsiden?
- ◆ Er kommunens politikere og ansatte registrert i **styrevervsregisteret**?
- ◆ Hvor lenge er kommunens **postlister** tilgjengelige på nett?
- ◆ Har kommunen retningslinjer som sikrer **rask publisering**?
- ◆ Hvor mange **virkedager** er det mellom journalføring og publisering av postliste?
- ◆ Journalføres **organinterne dokumenter** i kommunens postliste?
- ◆ Flere spørsmål om **offentliggjøring** av politiske dokumenter.
- ◆ Journalføres **SMS**?
- ◆ Er **kommunale foretak** inkludert i kommunens postliste?
- ◆ Fører og publiserer kommunale foretak **egen postliste** på nett?

Frøya kommune i åpenhetsbarometeret

I tabellen under opplistes undersøkelsens spørsmål, Frøya kommunes score og forslag til tiltak for å klatre i åpenhetsbarometeret:

Spørsmål i undersøkelsen	Våre poeng	Tiltak for å bli bedre
Hvor mange virkedager brukte kommunen på å innvilge innsynskravet? Innsyns kontroll på (revisjonsrapport)	– 2 poeng	<p>Vi brukte 8 dager. Saksbehandlere må gjøres bevisst på sin rolle og ansvar for innsyn. Offentlighetsloven og forvaltningsloven gjelder for alle ansatte i det offentlige.</p> <p>Tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opplæring og bevisstgjøring av nye ansatte/saksbehandlere • Oppfriskning til «gamle»
Hjemmesidesjekk – Har kommunen postjournal på nett	-1 poeng	<p>Vi har den på nett, men i pdf og ikke søkbar. Nytt system eller tilleggsmodul i nåværende system løser dette, men krever et større arbeid rundt rutiner for kvalitetssikring og graderingssjekk/ offentligsvurdering av saksbehandlere.</p> <p>Tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nytt saksbehandlingssystem • God opplæring av de som skal håndtere systemet
Hva slags søkefunksjon har postjournalen på kommunens nettside?	0 poeng	<p>Vi har ikke postjournal på nett. Kommunen har søkefunksjon, men får ikke søkt i pdf-er. Når det gjelder postlistene er ikke disse søkbare i dag, men ligger ute i kronologisk rekkefølge etter dato.</p> <p>Tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nytt saksbehandlingssystem • God opplæring av de som skal håndtere systemet
Har kommunens postjournal fulltekstdokumenter på nett?	0 poeng	<p>Nei. Vi har ikke postjournal på nett. Nytt system eller tilleggsmodul i nåværende system løser dette, men krever et støtte arbeid med å forbedre rutiner rundt offentligsvurdering fra den enkelte saksbehandler.</p> <p>Tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nytt saksbehandlingssystem • God opplæring g bevisstgjøring av de som skal håndtere systemet
Hjemmesidesjekk – Har kommunens nettsider kontaktinformasjon til kommunens politikere?	1 poeng	<p>Kommunen har e-postadresse til kommunens politikere. Telefonnummer kan hentes inn og legges ut hvis man ønsker dette.</p> <p>Tiltak:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Vi legger ut telefonnummer dersom politikeren ønsker dette. Må sjekkes ut med de først
Har kommunen byggesakssystemet sitt på nett?	0 poeng	<p>Vi har eByggesakssystem i tillegg til ESA.</p> <p>Tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Må inn i kravspec. til nytt saksbehandlingssystem
Gir kommunens nettsider informasjon om innsynsretten etter offentleglova?	1,5 poeng	<p>Ja . Omtalt og forklaring ligger på nett</p> <p>Tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se over forklaring som pt. ligger på nett, og evt forbedre denne
Har kommunen en forhåndsbestemt, maksimal levetid for postliste på nett?	0,5 poeng	<p>Nei, postlistene våre har ikke definert en maksimal levetid.</p> <p>Tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sjekke ut kravet og følge dette
Hvor langt tilbake i tid går kommunens nåværende, publiserte postliste?	0 poeng	<p>2017</p> <p>Tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sjekke ut kravet og følge disse
Journalføres organinterne dokumenter i kommunens offentlige postliste?	0 poeng	<p>Nei. Bare dokumenter med status U – utgående eller I – inngående presenteres på nett i postliste. Dokumenter med status N – Notater tas ikke ut i postlistejournalen. Kan endres.</p> <p>Tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tar en gjennomgang av kravet og retter opp dette
Legges politiske saksdokumenter ut på nett?	1 poeng	<p>Ja, samtidig som de sendes ut til politikerne.</p> <p>Fortsetter som før</p>
Når legges politiske saksdokumenter ut på nett?	1 poeng	<p>Samtidig som politikerne får disse.</p> <p>Fortsetter som før</p>
Hvor fort legges protokollen fra politiske møter ut på nett?	1 poeng	<p>Så fort disse er signert av protokollunderskriverne.</p> <p>Fortsetter som før</p>

Legges ettersendte politiske saksdokumenter ut på nett samtidig med at de tilgjengeliggjøres for politikerne, eller senest innen 2 døgn etter	1 poeng	Ja, som hovedregel. Har hendt at politikerne har fått dokumenter som ikke er på hjemmesiden, men er da ikke sendt ut via politisk sekretariat. Fortsetter som før
Journalføring av tekstmeldinger	0 poeng	Tekstmelding blir sjelden journalført. Har ingen rutiner i dag på dette, opp til den enkelte ansatte. Tiltak <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide prosedyrer for dette • Opplæring og bevisstgjøring av ansatte
Er postlister for kommunale foretak (KF) publisert på nett?	-2 poeng	Nei. Tiltak: <ul style="list-style-type: none"> • Legg inn krav til KF om disse publiseres på nett/om vi får slike. (Frøya kommune har ikke KF pt, vi har ett privat AS, som ikke er underlagt de samme kravene)
Totalt	2 poeng Av 20 mulige	

Vurdering:

I årets kommunebarometer kom Frøya kommune på nr 350 i kåringen. Dette er er ikke godt nok, og kommunedirektøren foreslår derfor en del tiltak med mål om å klatre på barometeret.

Noen av tiltakene handler om et nytt saksbehandlingssystem som må på plass, da dagens ESA fases ut i 2023, men det meste handler om god opplæring og bevisstgjøring av ansatte som skal bruke systemet.

Kommunedirektøren har lagt inn nytt arkivsystem som investeringstiltak for 2023, og vil starte jobben med anskaffelse så snart kommunestyret har vedtatt saken.

Skal saken på høring til FEB/FUR/Andre råd og utvalg?

Saken orienteres om i kontrollutvalget som har spesielt etterspurt dette